

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/67/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117205989
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2117205989.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobcu: W. H., narodený XX. W. XXXX, trvalý pobyt N. L. XXX, zastúpeného advokátkou: JUDr. PhDr. Jaroslava Balážiová, Paulínska 17, Trnava, proti žalovanej: X. W., rod. H., narodená XX. R. XXXX, trvalý pobyt O. XXXX/XX, M., zastúpenej: SODOMA VULGAN, spol. s r.o., Kominárska 2, 4, Bratislava - mestská časť Nové Mesto, o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam a iné, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 12. júna 2019, č.k. 33C/24/2017-211, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti I. o zrušení podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, II. o prikázaní nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobcu, III. o uložení povinnosti žalobcovi zaplatiť žalovanej náhradu za spoluvlastnícky podiel vo výške 35.000,- eur, IV. o zamietnutí vzájomnej žaloby, V. o zamietnutí žaloby o zriadenie vecného bremena a VII. o náhrade trov konania r u š í a v e c v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. zrušil podielové spoluvlastníctvo strán konania k nehnuteľnostiam: dom súp. č. XX na pozemku parc. č. 79/2 a hospodárska budova na pozemku parc. č. 79/3, zapísané na LV č. XXXX v katastrálnom území N. L., II. prikázal nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobcu, III. uložil povinnosť žalobcovi zaplatiť žalovanej náhradu za jej spoluvlastnícky podiel v rozsahu 7/8 k celku vo výške 35.000,- eur, IV. zamietol vzájomnú žalobu žalovanej, V. zamietol žalobu o zriadenie vecného bremena, VI. zamietol návrh žalovanej na prerušenie konania, VII. uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu, VIII. zamietol návrh žalovanej na priznanie trov odročeného pojednávania. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 124, § 132 ods. 1, 2, § 142 ods. 1, 3, § 151o ods. 3 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil, že z povahy dobrovoľnosti podielového spoluvlastníctva vyplýva, že ak nedôjde k dohode, môže ktorýkoľvek spoluvlastník požiadať o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, pričom súd nie je viazaný návrhmi (vzájomnými návrhmi), strán sporu pokiaľ ide o spôsob vyporiadania. Prikázanie veci ako spôsob vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva prichádza do úvahy len vtedy, ak nie je rozdelenie veci dobre možné. Súd prvej inštancie všeobecne konštatoval, že v posudzovanej veci reálne rozdelenie nehnuteľností neprichádza do úvahy. Účelné využitie veci je zase vecou uváženia súdu a kritériami u obytných domov je bytová potreba spoluvlastníkov, kto v dome doteraz býval, kto ho udržiaval, opravoval, prípadne do neho investoval a kto je schopný naďalej sa starať o jeho údržbu (R 54/1973). Presadzuje sa zásada, že vec nemožno prikázať tomu, kto ju chce predať, čo neplatí bezvýnimočne (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, ďalej len NS ČR, sp. zn. 22Cdo/946/2004). Možno však zohľadniť iné okolnosti než je veľkosť podielu a účelné využitie veci (porov. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22Cdo/1727/2006). Súd prvej inštancie zdôraznil, že neberie sa na zreteľ iba niektoré hľadisko výslovne uvedené v § 142 ods. 1 O. z. (veľkosť spoluvlastníckych podielov, účelné využitie veci, násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom), ale vždy komplexne celý súbor relevantných skutočností, ktorý nie je

vyčerpaný iba hľadiskami priamo vymenovanými v tomto ustanovení zákona (porov. uznesenie NS SR, sp. zn. 1Cdo/33/2010, R 37/2012). Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že je daný dôvod prikázať predmetné nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobcu, ktorý je vlastníkom pozemkov pod nehnuteľnosťami. S odkazom na odbornú literatúru súd prvej inštancie uviedol, že úvaha o tom, že pozemok bude účelnejšie využitý ak bude prikázaný do výlučného vlastníctva toho spoluvlastníka, ktorého podiel na ňom je síce menší, ale má na rozdiel od ďalšieho spoluvlastníka k nemu zabezpečený prístup, nie je zjavne neprimeraná. Súd prvej inštancie konkrétne prihliadal na vlastníctvo pozemkov pod predmetnými nehnuteľnosťami, ďalej na skutočnosť, že žalobca s rodinou je obyvateľom obce, v ktorej sa nehnuteľnosti nachádzajú, chce nehnuteľnosti využívať pre potreby bývania svojej dcéry s rodinou, zatiaľ čo žalobkyňa žije v inom okrese i kraji, deklarovala svoj záujem na rekreačnom užívaní nehnuteľností. Žalobcov syn je vlastníkom parcely v blízkosti vyporiadavaných nehnuteľností. Deti žalobcu trvalo žijú v mieste svojho narodenia v N. L., kde majú rodinné zázemie a podporu rodičov. Podľa názoru súdu prvej inštancie argumentácia žalovanej o tvrdenom nevhodnom správaní manželky žalobcu voči matke strán sporu neobstoí. Ak bol žalobca právoplatne odsúdený za prečin krádeže, ide o trestný čin proti majetku, kde druhovým objektom sú vlastnícke práva a držba vecí, pričom skutková veta prečinu, za ktorý bol žalobca odsúdený, neobsahovala pojmový znak násillia (naviac ak žalobca zaplatil peňazný trest, jeho vykonaním došlo k zahladeniu, v ktorom prípade sa na žalobcu hľadí akoby nebol odsúdený). Súd prvej inštancie nepovažoval prípadné zavarenie bránky, ako zabezpečenie vstupu na pozemok vo vlastníctve žalobcu, za násillné správanie, keďže ide o výkon práva a povinnosti, naviac keď vstup k stavbe možno dosiahnuť aj iným spôsobom. Súd prvej inštancie uviedol, že neuveril tvrdeniam žalovanej o zmene spôsobu života a presťahovaní sa do obce, v ktorej žije žalobca s rodinou, s ktorým má vážne narušené vzťahy. Svoj záujem na nadobudnutí nehnuteľností mala možnosť žalobkyňa preukázať v konaniach vedených pod sp. zn. 16C/89/2016 a 16C/1/2017, avšak svoje návrhy vzala späť (jej záujem sa súdu prvej inštancie preto nejavil ako vážny). Hoci žalovaná navrhovala prikázať nehnuteľnosti do svojho vlastníctva s poukazom na veľkosť podielov 7/8, súd prvej inštancie uviedol, že skúmal aj ďalšie kritériá, po vyhodnotení ktorých zamietol vzájomný návrh žalovanej na prikázanie stavieb do jej výlučného vlastníctva, keďže nepreukázala, že prikázanie je v tomto prípade účelnejšie. Žalovaná súčasne navrhovala zriadenie vecného bremena na nehnuteľnostiach vo výlučnom vlastníctve žalobcu, ktoré by ho neprimerane zaťažovalo, pričom žalovaná neuniesla dôkazné bremeno ohľadom prípadnej výšky náhrady za zriadenie vecného bremena, keď nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné len v nevyhnutnej miere na základe zákona a za primeranú náhradu. Zamietnutý bol aj návrh žalovanej na prerušenie konania týkajúceho sa rovnakých strán sporu o zriadenie vecného bremena, keďže spojením konania odpadol dôvod na prerušenie konania. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení § 262 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov). Náhrada trov konania bola priznaná žalobcovi ako plne úspešnej strane konania, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. V konaní neboli tvrdené, ako ani zistené dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanej nemal byť priznaný. Súd prvej inštancie zamietol návrh žalovanej na priznanie trov odročeného pojednávania 17. mája 2019, ktoré bolo odročené z dôvodu, že príslušné listiny boli zo strany súdu doručené právnenmu zástupcovi žalobcu až na pojednávaní a nebola zachovaná lehota piatich dní na prípravu pojednávania, v dôsledku čoho neboli splnené podmienky pre priznanie separátnych trov podľa § 181 ods. 4, 5 CSP a § 256 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalovaná v časti II. o prikázaní nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobcu, III. o uložení povinnosti žalobcovi zaplatiť žalovanej náhradu za jej spoluvlastnícky podiel, IV. v časti zamietnutia vzájomnej žaloby, V. v časti zamietnutia žaloby o zriadení vecného bremena a v časti VII. o náhrade trov konania, navrhujúc jeho zmenu vyhovením žalobnému návrhu žalovanej v plnom rozsahu, eventuálne zrušením rozsudku a vrátenie vecí súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnila existenciou inej vady, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie podľa názoru žalovanej dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesprávnosť skutkových zistení sa týkala najmä skúmania účelného využitia stavieb (nehnuteľností) patriacich do podielového spoluvlastníctva strán konania. Žalovaná opakovane uvádzala tvrdenia o svojom záujme využívať predmetné nehnuteľnosti pre vlastnú potrebu, nie na rekreačné účely (ako to nesprávne uviedol súd prvej inštancie) a dožiť tam svoj život na dôchodku. Namietala záver súdu prvej inštancie, že neuveril jej tvrdeniam o presťahovaní sa do obce, keďže súd nie je orgán, ktorý by si mal vytvárať nepodložené domnienky, pričom žalobca v konaní nerozporoval skutkové tvrdenie ohľadom vôle žalovanej presťahovať sa na dôchodok do rodičovského domu, ktoré

skutkové tvrdenie mal konajúci súd vyhodnotiť ako nesporné v konaní. Žalovaná rodičovský dom zariadila z vlastných finančných prostriedkov (najmä elektrospotrebiče, nábytok a iné veci slúžiace každodennému využívaniu). Kľúče od rodičovského domu má žalovaná. Žalobca so svojou rodinou žije v inom rodinnom dome, ktorý postavil s manželkou. Tvrdenia žalobcu o obývaní predmetnej nehnuteľnosti so svojou rodinou nemôžu byť pravdivé aj vzhľadom na stav v akom sa dom a jeho vnútorné vybavenie nachádza (vnútorné vybavenie domu je znečistené). Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je zmätočné a vnútorne rozporné (podľa odôvodnenia rodinný dom užíva žalobca s rodinou, na inom mieste súd prvej inštancie uvádza, že kľúč od nehnuteľnosti má len žalovaná a na ďalšom mieste konštatuje, že žalobca chce nehnuteľnosti využívať pre potreby bývania svojej dcéry s rodinou). Záujem žalovanej užívať predmetné nehnuteľnosti ako väčšinovej podielovej spoluvlastníčky má prednosť pred záujmom dcéry žalobcu užívať nehnuteľnosti. Podľa rozhodnutia NS SR Cpj/8/72 R 54/73 súdy pri obytných domoch skúmajú bytovú potrebu spoluvlastníkov prihliadajúc na to, kto doposiaľ dom obýval, udržiaval, opravoval prípadne do neho investoval a kto je schopný naďalej sa starať o jeho riadnu údržbu. Žalovaná ako väčšinová podielová spoluvlastníčka má lepšie predpoklady na účelné využívanie nehnuteľností, ich udržiavanie a rekonštrukciu. K nehnuteľnostiam osvedčila citovú väzbu a má záujem presťahovať sa do rodičovského domu po dovŕšení dôchodkového veku, dom zrekonštruovať, pretože je zanedbaný a znehodnotený. Vybavenie rodičovského domu zabezpečila na svoje náklady žalovaná a nebolo by spravodlivé, ani hospodárne, aby pripadli do výlučného vlastníctva žalobcu. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca nehnuteľností nevyužíva pre seba, ani svoju rodinu, za účelom bývania. S nehnuteľnosťami, ktoré sú na jeho pozemkoch riadne nehospodári, dokonca ich poškodzuje a znehodnocuje. Z predloženej fotodokumentácie je zrejmé, že žalobca v rodičovskom dome prepíliť trubky, ktoré zabezpečovali prívod kúrenia a vody v dome a v dedičskom konaní po nebohých rodičoch vykrikoval, že nehnuteľnosti podpáli. Vo vzťahu k návrhu na zriadenie vecného bremena súd prvej inštancie taktiež nepostupoval správne, pretože primeranú náhradu na zriadenie vecného bremena mal určiť sám, aj bez návrhov strán sporu. Súd prvej inštancie mal v konaní predovšetkým skúmať, či predmetné nehnuteľnosti sú reálne deliteľné. Nemôže tak obstať len konštatovanie súdu, že reálne rozdelenie veci neprichádzalo do úvahy.

3. Možnosť rozdelenia nehnuteľností mal súd skúmať nariadením znaleckého dokazovania. Otázku deliteľnosti konkrétnej veci nemohol súd posudzovať, pretože nejde o právnu otázku, ale o otázku skutkovú, vyžadujúcu si odborné vedomosti z konkrétnej oblasti (rozhodnutia NS ČR sp. zn. 3Cz/9/89, R 46/1991). Otázka deliteľnosti stavby zo stavebnotechnického hľadiska (teda či by príslušnými stavebnými úpravami mohli vzniknúť nové samostatné budovy) je odbornou otázkou, ktorej úspešné zodpovedanie nie je možné bez súčinnosti znalca. Keďže v konaní o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nie je súd viazaný návrhmi strán sporu o spôsobe vyporiadania, hoci obidve strany sporu navrhovali prikázať nehnuteľnosti do ich výlučného vlastníctva, súd prvej inštancie sa mal zaoberať otázkou, či do úvahy neprichádza reálne rozdelenie veci ako spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Žalovaná poukázala aj na rozhodnutie NS ČSSR sp. zn. 5Co/22/65, R 4/1966 a NS ČSR sp. zn. Cpj 37/88, R 1/1989 (súd nie je viazaný návrhom na spôsob vyporiadania a vec možno rozdeliť, hoci sa navrhovateľ domáhal prikázania do svojho výlučného vlastníctva). Podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 2 M Cdo 3/2004 v konaní o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva súd musí dodržať poradie a podmienky použitia jednotlivých spôsobov vyporiadania, ktoré sú záväzné. Súd nie je viazaný v tomto smere návrhmi účastníkov, pretože spôsob vyporiadania sa týka obidvoch strán (iudicium duplex), teda aj proti vôli spoluvlastníka môže prikázať reálnu časť zo spoločnej veci, zodpovedajúcej výške spoluvlastníckeho podielu. Pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva sa má preto v prvom rade prihliadať na veľkosť podielov spoluvlastníkov a na účelné využitie veci. Do úvahy prichádzajú aj iné kritériá, neuvedené v ustanovení § 142 ods. 1 O. z., na základe úvahy súdu, ktorá musí byť presvedčivo odôvodnená, čo v danom prípade nebolo. Najzákladnejším kritériom na ktorý je súd povinný prihliadnuť, je výška spoluvlastníckeho podielu a účelné využitie veci. Žalovaná je spoluvlastníčkou v podiele 7/8 a žalobca 1/8, pričom žalovaná má záujem presťahovať sa do rodičovského domu, za účelom bývania a jeho rekonštruovania. Žalovaná nikdy netvrdila, že chce predmetný dom predať, keďže má k nemu vybudovanú silnú citovú väzbu a chce v ňom dožiť svoj život. Žalobca v rodičovskom dome neplánuje bývať (chce aby dom využívala jeho dcéra), s nehnuteľnosťami riadne nehospodári a tieto úmyselne poškodzuje. Ak by súd prvej inštancie aj dospel k záveru, že obidve strany sporu majú rovnaké predpoklady na účelné využitie a hospodárenie, je nepochybné, že žalovaná má väčší podiel na nehnuteľnostiach ako žalobca. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie nemohol mať za preukázané, že žalobca má lepšie predpoklady na účelné využitie veci. Podľa rozhodnutia NS ČR sp. zn. 22Cdo/1727/2006 judikatúra vychádza z toho, že hľadiská uvedené v §

142 ods. 1 O. z. treba vziať do úvahy vždy, nejde však o hľadiská rozhodujúce (R 16/1967), pričom otázka komu bude vec prikázaná závisí od úvahy súdu. Súd sa v rozhodnutí o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva vždy musí zaoberať výškou podielov spoluvlastníkov a účelným využitím veci, jeho rozhodnutie však môže vychádzať aj z iných skutočností. Podľa rozhodnutia NS ČR sp. zn. 22Cdo/1644/2005 súd musí riadne zdôvodniť, prečo kritériá výšky podielov a účelného využitia veci nie sú v konkrétnom prípade rozhodujúce. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nezodpovedal otázku, prečo pri rozhodovaní nevzal do úvahy v prvom rade veľkosť spoluvlastníckeho podielu, pričom tento svoj odklon nijako nezdôvodnil. Žalobca mal v minulosti vedomosť, keď kupoval od svojich rodičov pozemky pod domom, že v dedičskom konaní sa nestane jediným vlastníkom nehnuteľnosti. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 120/2004 ak sa vlastník pozemku dostane do obmedzenia vlastníckeho práva osobou vlastníacou stavbu, nedochádza k obmedzeniu jeho ústavných práv z dôvodu, že o tomto obmedzení mal vedomosť a do predmetných vzťahov vstupoval s týmto vedomím a s vyjadrenou vôľou. Rozhodnutie súdu prvej inštancie tak vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nezohľadňujúc túto rozhodovaciu prax, ktorá je záväzná. Preto uvedené kritérium ako dôvod prikázania nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobcu nemôže obstať. Súd prvej inštancie uviedol ako ďalší z dôvodov prikázania nehnuteľnosti žalobcovi, že ten je vlastníkom aj ďalších nehnuteľností v obci a jeho syn je vlastníkom parcely v blízkosti vyporiadavanych nehnuteľností. Žalovaná je však vlastníčkou parcely, ktorá sa nachádza v bezprostrednej blízkosti vyporiadavanych nehnuteľností a k týmto je bližšie ako parcela, ktorú vlastní syn žalobcu. V odôvodnení rozsudku však chýba zmienka o tom, že žalovaná je vlastníčkou parcely v priamom susedstve. Takáto skutočnosť teda nemôže byť v prospech žalobcu a v neprospech žalovanej. Ak by bolo rozdelenie vecí reálne možné, ktorú skutočnosť ale súd prvej inštancie v konaní neskúmal, došlo by k zriadeniu vecného bremena zo odplatu, spočívajúceho v práve prechodu k nehnuteľnostiam cez pozemok žalobcu, bolo by menej zasiahnuté do ústavných a vlastníckych práv strán sporu. S poukazom na uvedené, konanie trpí aj inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

4. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej označil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne a zákonné, dostatočne odôvodnené i spravodlivé. Poukázal na záver súdu prvej inštancie vyjadrený pri predbežnom prejednaní veci, a to nemožnosť zmierného vyriešenia sporu, pričom predovšetkým žalovaná odmietla mediáciu. Nesporne obidve strany nemajú záujem o zachovanie podielového spoluvlastníctva z dôvodu vážnych osobných rozporov. Bola ustálená všeobecná hodnota stavby vo výške 40.000 eur (hodnota spoluvlastníckeho podielu žalovanej predstavuje 35.000 eur). Vzhľadom na rozvrátené vzťahy strán konania, podľa názoru súdu nebolo účelné prikázať nehnuteľnosť do vlastníctva žalovanej, keď pozemky sú vo vlastníctve žalobcu. Prvoinštančný súd sa správne vysporiadal s neplatnosťou zásady superficies solo cedit, keď zdôvodnenie svojho rozhodnutia oprel o názor žalobcu, keď od počiatku tvrdil, že predmetný dom bol rodičovským domom, v ktorom žili rodičia strán konania a vyrastali v ňom ich deti. Počas bývania matky u žalovanej, žalobca sa staral o otca a pomáhal mu pri udržiavaní a obhospodarovaní rodinného domu a príľahlej záhrady. Žil u rodičov a po založení si vlastnej rodiny postavil vlastné bývanie (dom). Žalovaná po prechodnom bývaní u rodičov, ktorí sa jej starali o maloletých synov, dom opustila a navštevovala z iného mesta (Pezinok). Ku konfliktom medzi súrodencami začalo dochádzať v okamihu delenia rodičovského majetku. Rodičia mali záujem svojim deťom zanechať majetok rovným dielom. Z listín predložených žalobcom bolo zrejmé, že napriek skoršiemu úmrtiu otca prebehlo ako prvé dedičské konanie po matke (závetná listina spolu s listinou o vydedení). Po odmietnutí dôvodov k vydedeniu syna, žalobcovi ako neopomenuteľnému dedičovi prináležalo vlastníctvo 1/8 rodinného domu a dcére ako závetnej dedičke 3/8. V dedičskom konaní žalovaná využila možnosť započítať dar otca synovi napriek tomu, že za života rodičov bola len dcéra matkou niekoľkonásobne finančne ako aj majetkom obdarovaná, za čo recipročne otec mal obdarovať svojho syna. Výroky žalobcu o tom, že rodičovský dom podpáli boli vyprovokované agresívnym správaním sa žalovanej. Žalovaná skutočný záujem o užívanie a využívanie stavby nemá, pretože podala návrh na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva skôr než žalobca, avšak konanie bolo v dôsledku späťvzatia žaloby zastavené. Všetky súdne spory vedené medzi súrodencami týkajúce sa rodičovského nehnuteľného majetku žalovaná neustála. Žalobca do domu nemal možnosť vstúpiť, keďže žalovaná vymenila zámky na rodinnom dome a odmietla ich odovzdať. V rodinnom dome boli uzamknuté huteľné veci patriace rodičom, ktoré nadobudla žalovaná v spoluvlastníckom podiele 1 do svojho vlastníctva. Nie je pravdou, že zariadenie rodinného domu bolo kúpené a dom bol vybavený huteľnosťami patriacimi žalovanej pred ich nadobudnutím titulom dedenia. Žalobca tvrdil, že o rodičovský dom má záujem, keďže on a jeho deti trvalo žijú v obci a o rodičovský dom sa chcú ako rodina postarať, aj žalobca má k nemu citové väzby. O rodičovský dom sa staral a fotodokumentácia

preukazujúca odpojenie rozvodov a znefunkčnenie plynového kotla nie sú výsledkom zásahu žalobcu. Fotografické zábery dokumentujú stav po odmontovaní plynomeru zamestnancami SPP pre dlhodobé neplatenie odberu po smrti rodičov. Odmontovanie rozvodov bolo vykonané z dôvodu vypustenia vody zo systému kúrenia a tým k jeho zabezpečeniu pred roztrhnutím rozvodov vody v prípade mrazov. Reálna deľba nehnuteľnosti nie je možná, ide o jednopodlažný prízemný rodinný dom, ktorý nie je možné bez vynaloženia neprimerane vysokých nákladov na stavebné úpravy, rozdeliť medzi znepriatelených podielových spoluvlastníkov. Žalovaná svojim konaním nepreukázala opravdivý záujem presťahovať sa do rodičovského domu a obývať ho za účelom trvalého byvania, takýto záujem ani ústne nedeklarovala. Od uzamknutia rodinného domu navštevovala dom len príležitostne a po smrti manžela skoro vôbec. Je vlastníčkou bytovej nehnuteľnosti v mieste svojho trvalého bydliska (Pezinok) a tak ako sa nestarala o potrebné opravy a úpravy rodinného domu, po smrti manžela neobhospodaruje ani svoju záhradnú nehnuteľnosť, ktorá sa v blízkosti rodičovského domu nachádza. Žalobca preto navrhol napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť.

5. Žalovaná vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu poukázala na relevantnú judikatúru najvyšších súdnych autorít, v dôsledku čoho je napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nesprávny, nezákonný a arbitrárny, vnútorne rozporný. Žalovaná rodičovský dom uzamkla vzhľadom na vyhrážky žalobcu, že dom podpáli a tiež z dôvodu, že žalobca rodičovský dom znehodnocoval, napríklad prepílením rozvodov ústredného kúrenia, krádežou telefónneho aparátu, odcudzením vecí. Žalovaná kúpu hnuiteľných vecí do rodičovského domu hodnoverne preukázala predloženými listinnými dôkazmi, ktoré akceptovala aj notárka v dedičskom konaní. Predložené fotografie preukazujú, že žalobca znehodnocoval rodičovský dom prepílením trubiek, ktoré zabezpečovali prívod kúrenia a vody v dome. Ak by žalobca len vypustil vodu z rozvodov ústredného kúrenia, nemohli byť na nich známky násilného konania. Prepílenie nezodpovedá odbornosti zamestnancov, nebolo ukončené žiadnou ochranou, plombou. Strany sporu nie sú subjektom oprávneným hodnotiť, či konkrétna nehnuteľnosť je reálne deliteľná, pretože posúdenie tejto otázky závisí od odborných vedomostí, na ktoré treba vedecké poznatky. Pre zložitosť posudzovanej otázky nepostačuje postup podľa § 206 CSP. Súd prvej inštancie tak prekročil svoju právomoc, keď riešil otázku na zodpovedanie ktorej nebol oprávnený. Žalovaná svojim konaním nedala dôvod, aby jej súd neuveril, že má zámer presťahovať sa do rodičovského domu.

6. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej označil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za zákonné a spravodlivé. Žalobca sa nemohol so svojou rodinou starať o rodičovský dom, pretože po právoplatnom skončení dedičského konania nemal vo svojej držbe kľúče od domu. Tak ako sa so zomrelým otcom celý život staral o pozemkové nehnuteľnosti, tak rodičom pomáhal so starostlivosťou o domovú nehnuteľnosť. Všetky hnuiteľné veci v rodinnom dome v čase dedičského konania po rodičoch boli do tohto konania zahrnuté a žalovaná nadobudla k nim vlastnícke právo rozhodnutím súdneho komisára. Na rozvodových trubkách zachytených na fotodokumentácii sú rozšrubované spoje trubiek za účelom vypustenia systému kúrenia. Len použitím nového tesnenia je možné systém kúrenia sfunkčnit'. Vzhľadom na predbežné právne posúdenie veci súdom, žalobca sa snažil so žalovanou dohodnúť sa aj mimosúdne. Napriek tomu, že žalovaná je už poberateľkou starobného dôchodku, od vyhlásenia súdneho rozhodnutia predmetnú nehnuteľnosť navštívila približne 2-3 krát. Do domu ani nevstúpila, odfotografovala okolie rodinného domu a svoju záhradu. Žalovaná ako starobná dôchodkyňa a vdova nemá záujem rodičovský dom užívať pre svoje potreby a potreby svojho syna, ale má záujem stavbu na cudzom pozemku zrejme predať.

7. Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

8. Zákon stanovuje kritériá, na ktoré súd pri zrušení spoluvlastníctva prikázaním veci jednému alebo viacerým spoluvlastníkom prihliada. Sú nimi: a) veľkosť spoluvlastníckych podielov, b) účelné využitie veci, c) násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. Je potom na úvahe súdu, aby význam jednotlivých kritérií zhodnotil (porov. Krajčo, J., Občiansky zákonník pre prax, komentár, Judikatúra NS SR, NS ČR, ESD, ESĽP, komentár, Bratislava : EUROUNION, 2015, 1316 s.).

9. Výrazom ustálenej súdnej praxe v prípade vyporiadania podielového spoluvlastníctva je záver, že pri rozhodovaní o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva je potrebné vždy vziať do úvahy hľadiská uvedené v § 142 ods. 1 O. z. Súd sa vždy musí zaoberať úrovňami účasti spoluvlastníkov a účelným využitím veci (porov. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22Cdo 941/2012). Hľadiská uvedené v § 142 ods. 1 O. z. treba vždy vziať do úvahy a ak riadna aplikácia týchto kritérií (veľkosť spoluvlastníckeho podielu a účelné využitie veci) pre strany sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva vyznieva rovnocenne, záleží na súde, ktoré z ďalších relevantných okolností prípadu vyhodnotí v prospech tej ktorej strany (porov. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22Cdo 1780/2012, sp. zn. 22Cdo 3374/2011).

10. S poukazom na vyššie uvedené súd sa v rozhodnutí o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva musí vždy primárne zaoberať výškou podielov spoluvlastníkov a účelným využitím veci, hoci jeho rozhodnutie môže následne vychádzať z iných relevantných skutočností (porov. sp. zn. 22Cdo 5081/2009, 22Cdo 2746/2009). Súd však musí riadne zdôvodniť, prečo kritériá výšky podielov a účelného využitia veci nie sú v konkrétnom prípade rozhodujúce.

11. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva, že súd prvej inštancie sa prioritne zaoberal zákonom stanovenými hľadiskami pre vyporiadanie spoluvlastníctva, t. j. kritériom výšky podielov a účelného využitia veci, až po vyhodnotení ktorých pristupujú ďalšie relevantné okolnosti prípadu, vyhodnocované v (ne)prospech jednotlivých strán konania. Zohľadnenie iných okolností ako rozhodujúcich, bez vyhodnotenia základných zákonných kritérií podľa § 142 ods. 1 O. z., nezodpovedá riadnej aplikácii kritérií pre vyporiadanie podielového spoluvlastníctva prikázaním veci podľa ustálenej súdnej praxe. Ak súd prvej inštancie priamo prihliadol na skutočnosť, že žalobca je vlastníkom pozemkov pod nehnuteľnosťami, bez predchádzajúceho vyhodnotenia základných zákonných kritérií podľa § 142 ods. 1 O. z. (na základe vykonaného dokazovania), chýbal argumentačný základ, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať a jeho rozhodnutie postráda zásadné vysvetlenie dôvodov pre ktoré meritórne rozhodol.

12. Súd prvej inštancie pritom bez bližšieho ozrejmeneia dôvodu prihliadal na bývanie spoluvlastníka v obci, v ktorej sa predmetné nehnuteľnosti nachádzajú, ako právne významnej skutočnosti. Zohľadňoval tiež bytovú potrebu dcéry žalobcu, ktorá však nie je spoluvlastníčkou predmetných nehnuteľností. Obdobne tak lokalizáciu pozemku vo vlastníctve syna žalobcu (v blízkosti vyporiadavaných nehnuteľností). Bez relevancie bola skutočnosť, že deti žalobcu žijú v mieste svojho narodenia v obci, kde majú rodinné zázemie a podporu rodičov.

13. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie však absentuje vyhodnotenie súhrnu skutočností týkajúcich sa výkladu pojmu účelné využitie veci v prípade obytných domov (R 54/1973, rozbor NS SSR Cpj 8/72), a to skúmanie bytovej potreby spoluvlastníkov, prihliadajúc na to, kto doteraz dom obýval, kto ho udržiaval, opravoval, investoval do neho, kto je schopný starať sa naďalej o jeho riadnu údržbu, ako aj to, kto zo spoluvlastníkov úžitkovú hodnotu skôr zachová alebo uvedie do potrebného stavu (porov. rozhodnutie NS ČR, sp. zn. 22Cdo/879/2005, 22Cdo/1078/2009).

14. Odvolacia námietka žalovanej poukazuje na chýbajúcu odpoveď v odôvodnení rozhodnutia vo vzťahu k hodnoteniu najzákladnejších kritérií, predstavujúcich významné hľadisko pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva (veľkosť spoluvlastníckych podielov a účelné využitie veci), ako aj absenciu komparácie relevantných hľadísk pri hodnotení predpokladov pre účelné využitie veci a hospodárenie s ňou, bola tak dôvodná.

15. V konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sú tvrdené a preukazované stranami konania (ako podielovými spoluvlastníkmi) jednotlivé skutočnosti, umožňujúce s istou mierou presvedčivosti zdôvodniť prikázanie veci strane sporu, čo predpokladá ich vyhodnotenie (podľa kritérií pre prikázanie veci v prospech spoluvlastníka) a až následne možno komplexne zhodnotiť celý súbor kritérií a relevantných skutočností, na základe vykonaného dokazovania.

16. V sporovom konaní súd postupuje v súlade s prejednacou zásadou civilného sporového konania, v ktorom je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, ohľadom ktorých nesie každá zo strán dôkazné bremeno, pričom preukázaný skutkový stav v sporovom konaní je vždy výsledkom dôkaznej aktivity strán konania. Súd potom rozhoduje na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov (ako i na základe skutočností, ktoré neboli medzi stranami sporné).

17. Úlohou súdu je dôkazy vyhodnotiť podľa svojej úvahy, a to každý jednotlivito a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho čo uviedli strany konania (porov. rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Obo/52/2010).

18. V pomeroch konkrétnej veci môžu byť pre úvahy o prikázaní veci niektorému z podielových spoluvlastníkov relevantné tiež tvrdené skutočnosti týkajúce sa vzťahov a väzieb k predmetu spoluvlastníctva, ako i spôsobe jeho nadobudnutia.

19. Žalovaná dôvodne namietala tiež nesprávnosť postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení dokazovania ohľadom sporných a nesporných skutočností v konaní. Súd v sporovom konaní identifikuje, ktoré skutkové tvrdenia strán sú sporné a ktoré nesporné. Ak sú skutkové tvrdenia strán sporné, je povinnosťou súdu vyhodnotiť ich pravdivosť na základe vykonaných dôkazov a nesporné skutkové tvrdenia si súd osvojí ako zistený skutkový stav, z ktorého potom vychádza. Nemohol potom obstať záver súdu prvej inštancie, či súd „uveril alebo neuveril“ tvrdeniam strán konania.

20. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad sp. zn. I. ÚS 265/05) pokiaľ súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (napríklad sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04).

21. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 220 CSP. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Ústavne konformným výkladom ustanovenia § 220 CSP pritom treba dospieť k záveru, že s požiadavkami v ňom uvedenými je v rozpore aj úplný, či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 410/03).

22. Súd, ktorý sa vysporiada s argumentáciou strany konania, nemôže ju odmietnuť len pre nesprávnosť, ale musí uviesť, v čom táto nesprávnosť konkrétne spočíva. Základom pre rozhodnutie súdu sú právne normy, ktoré sú na konkrétny prípad aplikovateľné a s ktorými sa súd musí vyrovnáť.

23. S poukazom na vyššie uvedené rozhodnutie súdu prvej inštancie nezodpovedalo požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

24. Iba vtedy ak reálne rozdelenie veci nie je možné, súd vyporiada spoluvlastníctvo prikázaním veci jednému alebo viacerým spoluvlastníkom do ich vlastníctva (§ 142 ods. 1 OZ). V posudzovanej veci súd prvej inštancie konštatoval, že reálne rozdelenie veci v danom prípade neprichádza do úvahy, tento svoj záver bližšie nezdôvodnil.

25. Podľa § 185 ods. 2, 3 CSP súd môže aj bez návrhu vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou; iné dôkazy bez návrhu nevykoná, ak tento zákon neustanovuje inak. Súd aj bez návrhu môže vykonať dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky, či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné a na zistenie cudzieho práva.

26. Podľa § 207 ods. 1 CSP nariadiť znalecké dokazovanie súd môže len na návrh strany konania (§ 207 ods. 1 CSP).

27. V prejednávanej veci nebolo tvrdené, že žalobca alebo žalovaná navrhli vykonanie dokazovania za účelom preukázania reálnej deľby nehnuteľnosti (predstavujúcej jednopodlažný rodinný dom). Námietka žalovanej, že otázku reálnej deľby mal posúdiť súdny znalec, tak nemohla obstáť. Poukaz na súdne rozhodnutia justičných autorít v uvedenom smere nebol náležitý, keďže nadobudnutím účinnosti nového procesného kódexu (Civilného sporového poriadku) došlo k zmene koncepcie dokazovania v sporovom konaní.

28. V súvislosti so zamietnutou vzájomnou žalobou žalovanej je potrebné uviesť, že v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva podľa § 142 O. z. nie je návrh žalovanej strany na iný spôsob vyporiadania, než aký požaduje žalobca, vzájomným návrhom, ale len súčasťou jeho procesnej obrany (porov. rozhodnutie NS ČR, sp. zn. 22Cdo/1962/2020). Argumentačný základ preskúmateľný odvolacím súdom (odsek 20 až 23) postrádalo napadnuté rozhodnutie aj v časti zamietnutia žaloby o zriadenie vecného bremena, keďže len konštatovanie, že zriadenie vecného bremena by neprimerane zaťažovalo žalobcu (bez preukázania prípadnej výšky náhrady za zriadenie vecného bremena) nemohlo obstáť.

29. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd preto zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorý nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, ktoré nenahrádza konanie pred súdom prvej inštancie.

30. Hoci bol rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý odvolaním v časti vyporiadania podielového spoluvlastníctva (II.), nie aj v časti o zrušenie spoluvlastníctva (I.), ide o závislé výroky, čo sa prejavuje tým, že nemôže samostatne nadobudnúť právoplatnosť výrok o zrušení spoluvlastníctva a samostatne výrok o jeho vyporiadaní. Preto v prípade odvolania odvolací súd bol povinný preskúmať celý výrok rozhodnutia súdu vo veci samej. Závislosť výrokov sa vzťahovala aj na výrok o vyplatení náhrady za spoluvlastnícky podiel žalovanej (III.), ako aj na výrok o náhrade trov konania (VII.). Zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie sa týkalo aj zamietnutia vzájomnej žaloby o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva (IV.) a žaloby o zriadenie vecného bremena (V.).

31. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, v intenciách vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu, vyhodnotiť výsledky dokazovania podľa ustanovenia § 150 a § 151 CSP (v súlade s prejednacou zásadou civilného sporového konania, v ktorom je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu) a kvalifikovane aplikovať jednotlivé zákonom stanovené kritériá pre vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, primárne uvedené v ust. § 142 ods. 1 O. z., v zmysle ustálenej súdnej praxe, ako aj prihliadať na všetky ďalšie relevantné okolnosti prípadu, a to komplexne, s náležitým zdôvodnením prečo jednotlivé kritériá neboli v danom prípade spôsobilé byť rozhodujúce. Pod účelným využitím veci je treba rozumieť predovšetkým využitie veci za účelom, na ktorý je vec určená, so zohľadnením špecifik vzťahujúcich sa na druh nehnuteľností, obytné domy (odsek 13).

32. V odôvodnení súdneho rozhodnutia bude potrebné sa zaoberať aj obranou strany konania, s uvedením argumentačného základu v čom táto nesprávnosť konkrétne spočíva.

33. Podľa § 220 ods. 2 CSP súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

34. Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, poskytne odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

35. Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie, v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, postupovať v súlade s ustanovením § 220 CSP a preskúmateľným spôsobom vyjadri skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol.

36. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

37. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.